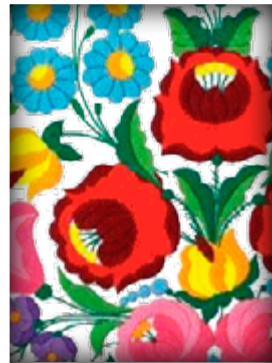

niepo- 1918 olle 2018 oła

polonia
węgierska

a magyarországi lengyelek havilapja

SPIS TREŚCI TARTALOMJEGYZÉK

KRONIKA

- 2 XXIV Dni Polskiej Kultury
Chrześcijańskiej na Węgrzech
- 5 Wizyta Minister Edukacji Narodowej
Anny Zalewskiej
- 6 Polsko-Węgierski Dzień Sportu
i Piknik Rodzinny
Lengyel-Magyar Sportnap
és Családi Fesztivál
- 9 Przedszkolaki świętują wspólną zabawę
- 10 Szögligeti Lengyel Napok
Dni Polskie w Szögliget
- 11 200-lecie pieśni „Boże, coś Polskę”
- 11 Małgorzata Leszko laureatką nagrody
Pro Cultura Minoritatum Hungariae
Leszko Małgorzata átvette a Pro Cultura
Minoritatum Hungariae díjat
- 12 30-lecie Klubu Polonia
z Székesfehérváru
30 éves a székesfehérvári Klub Polonia
- 13 20-lecie SNP w V Dzielnicy Budapesztu
20 éves a Budapest V. kerületi LNÖ
- 14 Czy historia Polski może być
pasjonująca? – relacja z rodzinnego
pikniku historycznego
- 16 Pisarka Barbara Kosmowska gościem
Szkolnego Punktu Konsultacyjnego
- 17 Wizyta Minister Edukacji Narodowej
Anny Zalewskiej w Szkolnym Punkcie
Konsultacyjnym
- 18 25 lat Stowarzyszenia Katolików Polskich
na Węgrzech pod wezwaniem św.
Wojciecha
- 20 Naukowo-edukacyjna wycieczka
do Rabki-Zdroju Stołecznego
Samorządu Polskiego
- 22 A Magyar-Lengyel Baráti Kulturális
Egyesület tagjai Győrbe
és Pannonhalmára látogattak

INSTITUT BADAWCZY ZAPRASZA

- 23 Robimy Rewolucję 3.0

CO BĘDZIE?

- 24 Polonijne wydarzenia w grudniu

KRONIKA

KRÓNIKA

XXIV Dni Polskiej Kultury Chrześcijańskiej na Węgrzech

7-14 października 2018 r. *Duchowe dziedzictwo,
któremu na imię Polska* (Str. JP 10)

24. Dni Polskiej Kultury Chrześcijańskiej

Rozpoczęcie XXIV Dni Polskiej Kultury Chrześcijańskiej

7 października Stowarzyszenie
św. Wojciecha inaugurując
XXIV Dni Polskiej Kultury Chrześci-
jańskiej obchodziło uroczyste
swoje 25. Jubileusz powstania.

Na tę szczególną chwilę zapro-
szono delegację zaprzyjaźnio-
nego od lat Towarzystwa
św. Wojciecha z Gniezna, któremu
przewodniczył ks. kan. Tomasz
Głuszak – jednocześnie delegat
Prymasa Polski. W delegacji byli
również: Kazimierz Turza, Mieczysław
Łebedyński, Władysław
Ciesielski i Bogumił Bielecki.

Prymas Polski abp Wojciech Polak
objął patronatem honorowym
tegoroczne Dni Kultury Chrześci-
jańskiej, patronat medialny
natomiast przyjęła TVP Polonia.

Podczas uroczystej mszy świętej
z udziałem chóru świętej Kingi
wręczono medaliony ks. Wincen-
tego Danka.

W tym roku otrzymali je: Towarzy-
stwo św. Wojciecha z Gniezna
– za długoletnią współpracę
w szerzeniu chrześcijańskiej
doktryny i kultu świętego patrona,
dr Várodi Vilmos – prawnik, który
przez wiele lat charytatywnie
pomagał organizacji w staraniach
o powrót Domu Polskiego w ręce
Polaków, Rózsa László – diakon,
który w bieżącym roku ofiarował

znaczny sumę na remont wieży
naszego kościoła, a jako czciciel
św. Jana Pawła II sfinansował wiele
jego pomników na Węgrzech.

Wcześniej, w marcu tego roku
delegacja Stowarzyszenia podczas
wizyty w Gnieźnie wręczyła meda-
lion ks. W. Danka także Prymasowi
Polski. Prymas w liście przesłanym
na okazję Jubileuszu napisał,
że ten rok, to „...szczególny rok
łaski od Pana... błogosławiony
czas przypominania pamięci
z minionych lat o wspólnie
przeżytych wydarzeniach
i spotkanych osobach, z których
wielu odeszło już do wieczności...”.

Modlitwą i pamięcią ogarnęliśmy
wszystkich działaczy Stowarzysze-
nia, którzy już odeszli, a na ich
grobach złożyliśmy kwiaty.
Na tę szczególną okazję Jubile-
uszu Papież Franciszek udzielił
błogosławieństwa wszystkim
członkom Stowarzyszenia
św. Wojciecha.

Wystawa o biskupie Ignacym Tokarczuku

Po mszy św. w Domu Polskim
odbyło się otwarcie wystawy
„Arcybiskup Ignacy Tokarczuk –
Kościół, władza, opór społeczny”,
której towarzyszył ciekawy wykład
historyczny dr Mariusza Krzyszto-
fińskiego z IPN w Rzeszowie.
Ignacy Tokarczuk, to niezłomny
kapłan któremu należy się pamięć
z okazji zbliżającej się rocznicy
100-lecia odzyskania przez Polskę
Niepodległości. „Arcybiskup
Tokarczuk był człowiekiem
głębokiej modlitwy, żyjącym
w duchu św. Franciszka, zatopio-
nym w polskiej historii i tradycji.
Jego ogromną zasługą jest
pozostawione świadectwo
zmagania o wolną i suwerenną
Polskę, niezależność Kościoła

KRÓNIKA

katolickiego oraz wolność, która jest nam przypisana..." (z artykułu autora wykładu).

Promocja filmu o św. Maksymilianie Kolbe „Dwie Korony” reżyserii Michała Konrata

10 października po spotkaniu w Kościele i Domu Polskim polskich duszpasterzy i siostr zakonnych pracujących na Węgrzech odbył się pokaz filmu o św. Maksymilianie Kolbe. Dzięki współpracy z Instytutem Polskim w Budapeszcie film można było obejrzeć w wersji węgiersko-polskiej.

To historia życia o. Maksymiliana Kolbe poczynawszy od lat dzieciństwa aż do momentu heroicznej decyzji o oddaniu życia za współwięźnia w Auschwitz. Film pokazuje drogę o. Maksymiliana do świętości, oraz jego pracę na rzecz pomocy potrzebującym, szczególnie wśród młodych skupionych wokół zakonu franciszkańskiego w Niepokalanowie.

„Święty Niepodległości” - program o św. Janie Pawle II

11 października w Instytucie Polskim w Budapeszcie odbyło się otwarcie wystawy fioletowej Rezső Steindla przedstawiającej pielgrzymki Jana Pawła II. Program zorganizowano

we współpracy z Instytutem Polski z okazji 40 rocznicy wyboru kard. Karola Wojtyły na papieża i z okazji 100-lecia odzyskania przez Polskę Niepodległości.

Ojciec Święty podczas wszystkich pielgrzymek, na całym świecie spotykał się z rodakami i uczył miłości do Ojczyzny. Najbardziej znane są słowa z pielgrzymki w 1998 roku, które są mottem XXIV Dni Polskiej Kultury Chrześcijańskiej: „...Proszę was, abyście duchowe dziedzictwo, któremu na imię Polska przyjęli z wiarą, nadzieją i miłością.”

W programie wzięli także udział stypendyści Fundacji „Dzieło Tysiąclecia”.

„Urodzony by się nie bać” koncert Dariusza Malejnika

13 października w Domu Kultury „Aranytíz” odbył się niezwykle koncert Dariusza Malejnika w którym gościnnie wystąpiła Angelika Korszyńska-Górny.

„Urodzony by się nie bać” – to tytuł książki autorstwa samego artysty.

Obecny od ponad 35 lat na polskiej scenie rockowej, Dariusz Malejnik, zawsze kroczył swoją drogą. W swojej książce wspomina okres burzliwej młodości, nie ukrywa swoich przygód z narkotykami, opowiada

także o duchowych poszukiwaniach, wędrówkach po Indiach, czy trasie po Jamajce, śladami swojego guru, Boba Marleya.

Te uparte poszukiwania innej drogi doprowadziły Malejonka do nawrócenia. W latach 90-tych otwarcie został jednym z liderów chrześcijańskiego rocka, realizowanego m.in. w twórczości zespołu 2Tm2,3.

Rok temu Maleo – bo tak nazywają artystę wraz salezjańskim Wolontariatem Misyjnym – pojechał do Aleppo i od tamtej pory angażuje się w pomoc dla Syryjczyków, występując w koncertach charytatywnych. „Syryjczycy tak naprawdę nie chcą opuszczać swojego kraju. Oni potrzebują tylko tego, co niezbędne do godnego życia: dachu nad głową i kościoła albo meczetu” – mówił.

Wszyscy możemy zaangażować się w pomoc dla potrzebujących Syryjczyków kupując w internecie płytę – cegielkę „Nieśmiertelni”.

Zakończenie XXIV Dni Polskiej Kultury Chrześcijańskiej

14 października uroczystą mszą świętą w Kościele Polskim pod przewodnictwem Przełożonego Generalnego TChr ks. Ryszarda Głowackiego zakończyliśmy XXIV Dni Polskiej Kultury Chrześcijańskiej.

Po mszy wysłuchaliśmy koncertu ku czci św. Jana Pawła II w wykonaniu Angeliki Korszyńskiej Górny z okazji Dnia Papieskiego.

W Domu Polskim natomiast odbyła się bardzo ciekawa prezentacja albumu Łukasza Kobieli „August Hlond 1881-1948”.

August Hlond – Prymas Polski – był wielkim opiekunem polskiej emigracji. Niestrudzonym organizatorem życia religijnego i narodowego polskiego społeczeństwa żyjącego w kraju i poza jego granicami. Założycielem Towarzystwa Chrystusowego, które do dzisiaj sprawuje opiekę nad polską emigracją w świecie.

Prymas August Hlond 17 sierpnia 1930 roku konsekrował nasz Kościół Polski w Budapeszcie, a w 1938 roku wygłosił uroczystą

mowę na Międzynarodowym Kongresie Eucharystycznym w Budapeszcie.

W tym roku obchodzimy 70-tą rocznicę śmierci Sługi Bożego kard. Augusta Hlonda.

XXIV Dni Polskiej Kultury Chrześcijańskiej zakończyły się. Dziękujemy za pracę wszystkim członkom Zarządu, którzy pracowali przez ostatnie 25 lat, wszystkim kapłanom i siostram zakonnym z Kościoła Polskiego oraz tym, którzy wspomagali pracę Stowarzyszenia: polskim i węgierskim samorządom, organizacjom polonijnym, instytucjom państwowym.

Dziękujemy sponsorom XXIV DPKCH : Ministerstwu Zasobów Ludzkich na Węgrzech, Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” i Senatowi RP, Ambasadzie Polskiej w Budapeszcie i Ministerstwu Spraw Zagranicznych, Samorządowi Polskiemu w XI dzielnicy Újbuda, a także Instytutowi Polskiemu za współorganizowanie niektórych programów. Podziękowania kierujemy też do TVP Polonia oraz naszych mediów polonijnych.

Z. Monika Molnárné Sagun
zdj. Barbara Pál

2020. évi közlem 744. / Letthi Grófok, melynek neve: Lengyelország (1881-1948)

24. Lengyel Keresztény Kulturális Napok

Wizyta Minister Edukacji Narodowej Anny Zalewskiej

29 września – w towarzystwie ambasadora Jerzego Snopka – polska Minister Edukacji Narodowej Anna Zaleska odwiedziła Ogólnokrajową Szkołę Polską na Węgrzech i Ogólnokrajowy Samorząd Polski.

Wizyta Minister na Węgrzech związana była z odbywającymi się w Budapeszcie mistrzostwami Europy zawodów – Euroskills 2018. W imprezie, w której – po raz pierwszy w jej historii – uczestniczyli Polacy, brało udział ponad 500 młodych zawodników z kilkunastu krajów, którzy konkurowali ze sobą w różnych konkurencjach zawodowych. Minister Zalewska spotkała się z polskimi uczestnikami zawodów, rozmawiała też z przedstawicielami Fundacji Promocji Systemu Edukacji, która odpowiadała za udział Polaków w Euroskills.

Drugim elementem wizyty były spotkania z Polonią i Polakami.

Szefowa resortu edukacji odwiedziła Ogólnokrajową Szkołę Polską na Węgrzech oraz Szkolny Punkt Konsultacyjny im. Sándora Petőfi'ego, a także spotkała się z liderami organizacji i środowisk polonijnych.

Wizyta w Szkole Polskiej rozpoczęła się tradycyjnym powitaniem chlebem i solą, a następnie – oprowadzana przez dyrektora placówki Annę Lang – minister Zalewska odwiedziła wszystkie klasy mające zajęcia w sobotę rano, obejrzała sale lekcyjne i ich wyposażenie oraz oceniła stan remontu poddasza budynku OSP, który po zakończeniu prac ma w dużej części służyć uczniom Szkoły Polskiej.

Minister wysłuchiwała informacji o szkolnych obchodach

100 rocznicy odzyskania niepodległości i z wielką uwagą obejrzała prace wykonane przez uczniów Szkoły Polskiej na konkurs „Prezent dla Niepodległej”.

Aby uczniowie mogli podjąć normalną naukę delegacja przeniosła się do budynku Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego, gdzie odbyło się spotkanie z rodzicami i pracownikami szkoły.

W spotkaniu tym udział wzięła rzecznik narodowości polskiej – a wcześniej założycielka i dyrektor Szkoły Polskiej – dr Rónay Słaba Ewa. Ona to rozpoczęła dyskusję od przedstawienia delegacji MEN-u historii powstania szkoły oraz założeń prawnych, programowych i organizacyjnych jej działania. Poruszono – bardzo ważną dla szkoły – kwestię trudności napotykaną podczas nostryfikowania na Węgrzech polskich dyplomów nauczycieli języka polskiego, jak również potrzebę tworzenia możliwości kształcenia nauczycieli dla Polonii.

Minister Zalewska z zainteresowaniem i radością powitała informację o – stworzonych specjalnie dla węgierskiej Polonii – podręcznikach do literatury, historii Polski i wiedzy o kraju, z których korzystają uczniowie w Polskiej Szkole. Podkreślała, że jest to inicjatywa bardzo pożyteczna i potrzebna także w innych państwach.

Wizyta zakończyła się przekazaniem prezentu polskiego ministerstwa dla szkoły – tablicy multimedialnej.

(red.)

Polsko-Węgierski Dzień Sportu i Piknik Rodzinny Lengyel-Magyar Sportnap és Családi Fesztivál

Organizowany przez Ogólnokrajowy Samorząd Polski na Węgrzech tradycyjny już jesienny Polsko-Węgierski Dzień Sportu i Festyn Rodzinny odbywał się w tym roku we współpracy z Ogólnokrajową Szkołą Polską na Węgrzech 6 października pod hasłem „Urodziny Biało-Czerwonej” i był elementem polonijnych obchodów 100 rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości.

Na piknik przyjechali uczniowie Ogólnokrajowej Szkoły Polskiej z terenu całych Węgier, ich koledzy ze Szkolnego Punktu Konsultacyjnego działającego przy Ambasadzie RP w Budapeszcie, licznie zebrane polonijne przedszkolaki, jak również – na prośbę organizatorów – zaproszeni koledzy i koleżanki ze szkół węgierskich, do których nasze dzieci chodzą na co dzień.

Razem z rodzicami i opiekunami na boisku Centrum Sportu i Rekreacji Samorządu I dzielnicy Budapesztu zebrało się ponad 200 osób!

Tegoroczny festyn rozpoczęła szkolna Sztafeta Wolności – Bieg 1918 na symbolicznym dystansie 1918 metrów.

Następnie zebrani uczniowie podzieleni zostali na mniejsze

zespoły, w których wzięli udział w – przygotowanej i przeprowadzonej przez nauczycieli Ogólnokrajowej Szkoły Polskiej – grze terenowej pod nazwą „Piękna nasza Polska cała”.

Podczas symbolicznej podróży po polskich miastach dzieci wykonywały zadania, które wymagały od nich tak ogólnej wiedzy o Polsce, jak i kreatywności, poczucia humoru, sprawności fizycznej, spostrzegawczości i współpracy w grupie.

Dla uczniów szkół polskich na Węgrzech były one niewątpliwie świetną okazją z jednej strony do poszerzenia i sprawdzenia własnej wiedzy o Polsce, a z drugiej do przekazania wielu informacji o swojej drugiej ojczyźnie przybyłym kolegom Węgrom.

Po przerwie na wspólny obiad do dyspozycji przybyłych były punkty kreatywne – gdzie przygotowywano stylową białą-czerwoną biżuterię ze sznurka, czy figurki średnowiecznych polskich wojów – oraz liczne gry sportowe. Oczywiście najpopularniejsza była piłka nożna, chociaż ping pong i przeciąganie liny w rozmaitych konfiguracjach (chłopcy – dziewczynki, dorośli – dzieci) też miały wielu zwolenników.

KRÓNIKA

Po ogłoszeniu wyników zawodów terenowych „Piękna nasza Polska cała” i wręczeniu symbolicznych nagród–plakietek jak na prawdziwe urodziny przystało na stół wjechać olbrzymi – biało-czerwony i ozdobiony logiem „niepodległa” – tort ze świeczkami i donośnie rozbrzmiało polskie „Sto lat!”.

Tort był naprawdę ogromny i chociaż kolejka po smakołyk była długa to starczyło go dla wszystkich.

Podczas festynu, tradycyjnie już, działał i cieszył się sporą popularnością punkt medyczny, w którym nieodpłatnie można było zmierzyć ciśnienie krwi i poziom cukru, jak również uzyskać porady związane z prewencją chorób cywilizacyjnych.

niepodległa

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

Piknik „Urodziny Biało–Czerwonej” był również okazją do zbierania funduszy potrzebnych do zgłoszenia drużyny Ogólnokrajowej Szkoły Polskiej na XIV Ogólnopolską Olimpiadę Kreatywności Destination Imagination, na którą dzieci chcą pojechać wiosną przyszłego roku do Wrocławia.

Z pomocą rodziców przez cały czas trwania pikniku uczniowie Szkoły Polskiej prowadzili swoje stoisko Polskie Smaki, gdzie sprzedawały własnoręcznie przygotowane słodczyce i zbierały datki na udział w zawodach.

Akcja była bardzo udana, na koniec dnia uczniowie biorący udział w szkolnych zajęciach kreatywnych bardzo podziękowali za wsparcie i z dumą ogłosili, że zebrali aż trzy czwarte sumy potrzebnej na zgłoszenie zespołów!

Polskimi Smakami zachwyciła wszystkich przybyłych również sama Ogólnokrajowa Szkoła Polska, która przygotowała dla zebranych prawdziwy rarytas – częstowała zebranych, cieszącymi się niesamowitą popularnością, polskim bigosem i oscypkami.

Polsko–Węgierski Dzień Sportu i Piknik Rodzinny i budapesztańskie Urodziny Biało–Czerwonej swoją obecnością zaszczylicili rzecznik narodowości polskiej dr Rónayné Szlaba Ewa, Márta Gedeon, konsul RP na Węgrzech Marcin Sokołowski, przewodniczący Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego na Węgrzech Zsolt Bátori oraz uczniowie i rodzice z obu polskich szkół i obu polskich przedszkoli.

(red.)
zdj. OSP

Lengyel–Magyar Sportnap és Családi Fesztivál – a 100 éve független Lengyelország születésnapja – ezzel a mottóval október 6-án Budapesten megrendezésre került a hagyományos Lengyel–Magyar Sportnap és Családi Fesztivál, melyben az idén közel 200 fő vett részt – mindkét lengyel iskola tanulói, óvodások, a gyermekek szülei és a polóniai fiatalok magyar barátai.

A fesztivált a Szabadság staféta – 1918-as futás indította, majd „Gyönyörű vagy Lengyelország” interaktív vetélkedő következett. Az ebédszünet után pedig különféle sportágakat lehetett kipróbálni, a gyerekeket játékok és kreatív foglalkozások várták illetve ezen kívül a helyszínen ingyenes orvosi vizsgálatra is volt lehetőség, amelyen meg lehetett mérni a vérnyomást és a vércukor szintet.

Mivel a piknik Lengyelország születésnapja volt – mindenki nagy öröme – természetesen születésnapi torta is megjelent.

Mindenki kitűnően szórakozott, ezt elősegítette a kitűnő időjárás, a kiváló szervezés és a születésnapi találkozó résztvevőinek jókedve is.

Jelen volt dr. Rónayné Słaba Ewa lengyel nemzetiségi szószóló, Gedeon Márta, Marcin Sokołowski Lengyelország konzulja, valamint Bátor Zsolt, az Országos Lengyel Önkormányzat elnöke.

Az eseményt a az Országos Lengyel Önkormányzat és a Lengyel Nemzetiségi Nyelvoktató Iskola szervezte közösen.

Wspólnota Polska
1918-2018

**POLSKO-WĘGIERSKI DZIEŃ SPORTU
I FESTYN RODZINNY**
„URODZINY BIAŁO – CZERWONEJ”

6 PAŹDZIERNIKA 2018 R., 10:00 – 14:00

MIEJSCE: CENTRUM SPORTU I REKREACJI
SAMORZĄDU 1 DZIELNICY BUDAPESTU
UL. CZAKÓ 2-4, 1016 BUDAPEST

PROGRAM

10:00 OTWARCIE
10:15 SZTAFETA WOLNOŚCI
10:35 GRA TERENOWA „PIĘKNA NASZA POLSKA CAŁA”
11:30 PROGRAMY SPORTOWE, GRY I ZABAWY RODZINNE, PROGRAMY DLA
DZIECI, KĄCIK PLASTYCZNY
10:30-14:00 BADANIA LEKARSKIE
12:00 POLSKIE SMAKI

ORGANIZATORZY:
OGÓLNOKRAJOWY SAMORZĄD POLSKI NA WĘGRZECH
OGÓLNOKRAJOWA SZKOŁA POLSKA NA WĘGRZECH

SPONSORZY:
WĘGERSKIE MINISTERSTWO ZASOBÓW LUDZKICH
STOWARZYSZENIE „WSPÓLNOTA POLSKA”
MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Projekt realizowany w ramach obchodów stulecia odzyskania niepodległości.

Projekt Wspólnoty Polskiej Urodziny Biało-Czerwonej współfinansowany przez MEN w ramach konkursu Godność, Wolność, Niepodległość – wsparcie szkół organizacji Polaków oraz szkół w systemie oświaty kraju zamieszkania Polaków prowadzących nauczanie języka polskiego i innych przedmiotów w języku polskim w organizowaniu obchodów setnej rocznicy odzyskania niepodległości przez Rzeczpospolitą Polską.

Projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Węgierskiego Ministerstwa Zasobów Ludzkich – Emberi Erőforrások Minisztériuma.

MINISTERSTWO
EDUKACJI
NARODOWEJ

Stowarzyszenie
„Wspólnota Polska”

Ogólnokrajowy Samorząd Polski
Országos Lengyel Önkormányzat

Stowarzyszenie
„Wspólnota Polska”
NAUCZYCIELI
JĘZYKA POLSKIEGO

Przedszkolaki świętują wspólną zabawą

21 października, w piękną, słoneczną sobotę, dzieci z dwóch polonijnych przedszkoli: przedszkola przy PSK im. J. Bema oraz przedszkola przy Polskiej Parafii Personalnej spotkały się aby, tak jak potrafią najlepiej czyli, poprzez wspólną zabawę świętować 100 rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości w parku

mywały się przy swoich opiekunach, by napić się lub przegryźć wafelka lub czekoladę, które dostały już na wstępie od pań z samorządu. Warto dodać, że w otrzymanym czerwonym woreczku każdy milusiński oprócz słodkości znalazł też inne niespodzianki jak: wiatraczki czy maskotki.

rozrywki Tarzan Park. Celem wyprawy była integracja młodych rodzin polonijnych i mieszanych.

Przedszkolaki wraz ze swymi opiekunami, rodzicami i rodzeństwem bawiły się w parku zabaw przez 4 godziny, do wczesnego popołudnia. Różnorodność dostępnych zabaw: trampoliny, domki, zjeżdżalnie, huśtawki, cegielnia czy tory przeszkód były tak wielką atrakcją, że pochłonięte zabawą dzieci naprawdę z rzadka zatrzy-

nięci. Inicjatorami spotkania i wielu wspólnych – integrujących najmłodsze pokolenie węgierskiej Polonii – zabaw były prowadzące oba polonijne przedszkola Olga Bloch, Marzena Jagielska i siostra Weronika Jaworska oraz przedstawiciele Samorządu Polskiego w Újpeszcie z przewodniczącą Asia Priszler, którzy zapewнили też wsparcie finansowe imprezy oraz upominki.

*s. Weronika
zdj. Olga Bloch*

Szögligeti Lengyel Napok Dni Polskie w Szögliget

A Szögligeti Lengyel Nemzetiség október 27-28-án a lengyel függetlenség visszaszerzésének 100. évfordulójára emlékezve, tartotta a két napos Szögligeti Lengyel Napok rendezvényét.

Október 28. a Katolikus Egyházban Szent Simon és Szent Júdás Tádé apostolok emléknapja – ekkor tartották meg az eredeti derenki templombúcsút. Ebből az alkalomból bemutatott ünnepi szögligeti búcsúi szentmisén Bukovenszki Zoltán plébániai kormányzó emlékezett közösen a hívekkel, a holt faluról, annak még élő és elhunyt tagjairól, és az oda kötődőkről! Nagyon szép Derenkre, és a lengyel–magyar barátság témájára alapozott prédikációt hallhattunk.

A lengyel napi rendezvényen a résztvevők, Bubenkó Gábor „Polska Drenka – Derenki gyökereink” dokumentum filmjét tekinthették meg, mely nagy sikert aratott. A film megkapóan, érdekes módon mutatja be a derenki lengyelség hagyományát, kultúráját. A dokumentum-filmet állófogadással egybekötött kötetlen beszélgetés zárta.

A rendezvényen – az esemény házigazdája – Bubenkó Gábor a SzLNÖ elnöke, Bátor Zsolt OLÖ elnöke, és dr Csúcs Lászlóné

Halina, volt parlamenti szószóló asszony köszöntötte a megjelenteket.

Bubenkó Gábor SzLNÖ elnök

MEGHÍVÓ!

Szögligeti Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat szeretettel meghív minden kedves szögligeti lakost a Lengyel függetlenség visszaszerzésének 100. évfordulójára szervezett Lengyel Napokra, amelyet 27-28-án tartunk!

PROGRAM

**2018. október 27. szombat
Művelődésház 16 óra**

A rendezvényen bemutatásra kerül Bubenkó Gábor Derenki Gyökereink a Drenka Polskával című filmje. A dokumentumfilm megkapóan, érdekes módon mutatja be a derenki lengyelség hagyományát, kultúráját, lengyel–magyar énekek segítségével. Filmvetítés után állófogadás melyen, jellegzetes étkekkel és alkoholfmentes frissítőkkel várjuk a vendégeket.

**2018. október 28. vasárnap
Szögliget R. Katolikus Templom 10:30 perc**

Október 28. Szent Simon és Sz. Júdás Tádé Apostolok emléknapja.
Az eredeti derenki templombúcsú ekkor volt. Emlékezzünk közösen a holt faluról, annak még élő és elhunyt tagjairól és az oda kötődőkről, a Vasárnapi Ünnepi Szentmisén!
Ehhez kapcsolódóan hagyományteremtés céljából Ünnepi Búcsúi Misét mond Bukovenszki Zoltán plébániai kormányzó.

W dniach 27-28 października Samorząd Polski w Szögliget zorganizował uroczystość odpustową i Dni Polskie z okazji 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości.

W spotkaniu – przypadającym w dniu, w którym kościół katolicki wspomina świętych apostołów Szymona i Judę Tadeusza, czyli w dniu tradycyjnego odpustu derenckiego – uczestniczyli potomkowie drenchan, władze samorządowe i mieszkańcy wsi Szögliget oraz specjalnie na tę uroczystość przybyli przewodniczący Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego na Węgrzech Zsolt Bátor. Gospodarzem uroczystości był przewodniczący SP w Szögliget Gábor Bubenkó.

200-lecie pieśni „Boże, coś Polskę”

25 października w Budapeszcie zorganizowana została konferencja naukowa z okazji okrągłej rocznicy powstania polskiej pieśni, hymnu „Boże, coś Polskę”. W salach ambasady RP spotkali się polscy i węgierscy badacze, by z okazji dwusetlecia słynnego utworu zaprezentować referaty i podyskutować przede wszystkim o jego znajomości i odbiorze na Węgrzech. Uczestników konferencji przywitani organizatorzy wydarzenia: ambasador Jerzy Snopek i dyrektor Instytutu Polskiego w Budapeszcie Joanna Urbańska. Po ich wystąpieniu uczestnicy mieli okazję wysłuchać „Boże, coś Polskę” w wykonaniu Árpáda Pálmaiego – dyrygenta i muzyka kościelnego, który także później zapewnił oprawę muzyczną konferencji.

źródło: Ambasada RP

Małgorzata Leszkó laureatką nagrody Pro Cultura Minoritatum Hungariae Leszkó Małgorzata átvette a Pro Cultura Minoritatum Hungariae díjat

13 października w Budapeszcie Miklós Soltész sekretarz stanu ds. wyznań i narodowości w Urzędzie Rady Ministrów RW wręczył nagrody Pro Cultura Minoritatum Hungariae.

Wśród tegorocznych laureatów znalazła się nasza polonijna koleżanka Małgorzata Leszkó, która od szeregu lat pracuje na rzecz szerzenia i popularyzacji polskiej kultury w Békéscsaba ze szczególnym podkreśleniem starań na rzecz rozwoju oświaty polonijnej, utworzenia Chóru im. F. Chopina oraz działań związanych z zacieśnianiem polsko-węgierskiej współpracy partnerskiej.

Obok naszej rodaczki tą prestiżową nagrodą uhonorowano 12 osób wywodzących się z pozostałych narodowości żyjących na Węgrzech.

(b.)

Október 13-án Budapesten Soltész Miklós egyház- és nemzetiségügyi államtitkár átadta az idei Pro Cultura Minoritatum Hungariae díjakat.

Az idei díjazottak között köszönt-hetjük Leszkó Małgorzata polóniai munkatársunkat és barátunkat, aki már sok éve dolgozik Békéscsabán a lengyel kultúra terjesztéséért és népszerűsítéséért, különös tekintettel a polóniai közművelődési fejlesztésre, a F. Chopin kórus létrehozására, valamint a lengyel–magyar partneri kapcsolat elmélyítésére.

Honfitársunk a további nemzeti-ségek 12 díjazottját jutalmazták:

a görög, német, roma, szerb, szlovák, szlovén, román, ruszin, bolgár és horvát nemzetiség képviselőjét.

30-lecie Klubu Polonia z Székesfehérváru

30 éves a székesfehérvári Klub Polonia

6 października Klub Polonia z Székesfehérváru obchodził 30 rocznicę powstania.

Na uroczystość przybył ambasador RP na Węgrzech Jerzy Snopek wraz z małżonką, rzecznik narodowości polskiej w ZN RW dr Rónayné Słaba Ewa, przedstawiciele władz węgierskich (miejskich i wojewódzkich) oraz ich partnerzy z Opola i województwa opolskiego, delegacja z rodzimej organizacji Polskiego Stowarzyszenia Kulturalnego im. Józefa Bema na Węgrzech z jego prezesem Korinną Wesolowski na czele, członkowie Klubu i sympatycy.

Gospodarzem święta, był wieloletni prezes Klubu Polonia Andrzej Straszewski, który w swoim wystąpieniu o działalności Klubu podkreślił między innymi współpracę z powstałym 20 lat temu miejscowym Samorządem Narodowości Polskiej, a także starania i działania związane ze współpracą miast partnerskich: węgierskiego Székesfehérváru i polskiego Opola.

Były okolicznościowe plakaty, gratulacje, podziękowania, występy zespołów „Polonez” z Budapesztu, „Ikarus Senior” Székesfehérváru oraz Kwartetu Saksofonowego z Państwowej Szkoły Muzycznej im. F. Chopina w Opolu.

Obchody 30-lecia Klubu Polonia, 20-lecia SNP w Székesfehérvár przypadają w roku szczególnym 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości i właśnie z tej okazji 6 października z Veszprém do Székesfehérvár przybyła polonijna sztafeta niepodległości.

(b.) zdj. Barbara Pál

Október 6-án ünnepelte fennállásának 30. évfordulóját a székesfehérvári Klub Polonia.

A jubileumi rendezvényen jelen volt Jerzy Snopek lengyel nagykövét és a felesége, dr. Rónayné Słaba Ewa lengyel nemzetiségi szószóló, megyei és városi önkormányzati vezetők Székesfehérvárról és Fehér megyéből, illetve a Székesfehérvár testvérvárosából lengyel Opole-ből, a Bem József Lengyel Kltúrális Egyesület delegációja Wesolowski Korinna elnökhöz vezetésével, a Polonia Klub tagjai és szimpatizánsai.

A székesfehérvári ünnepség házigazdája Andrzej Straszewski elnök volt, aki beszédében megemlítette a helyi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzattal való 20 éves együttműködést és az Opole városával fennálló testvérvárosi kapcsolatot is.

Az elnök a jubileum alkalmából elismerő okleveleket adott át azoknak a magánszemélyeknek, intézményeknek és önkormányzatoknak, akik segítették a szervezet munkáját az elmúlt években.

Fellépett a budapesti Polonez Együttes, a székesfehérvári „Ikarus Senior”, valamint az Opolei F. Chopin Állami Zeneiskola szaxofon kvartettje.

A Klub Polonia és a székesfehérvári Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat évfordulós ünnepsége a lengyel függetlenség centenáriumi évében zajlott, ebből az alkalomból október 6-án Veszprémből Székesfehérvárra érkezett a Függetlenségi Staféta.

20-lecie SNP w V Dzielnicy Budapesztu 20 éves a Budapest V. kerületi LNÖ

17 października Samorząd Polski w V dzielnicy Budapesztu zaprosił do galerii Domu Kultury Aranytíz na wernisaż wystawy grafik Veroniki Nyíró pt. „Twarze Ojców Polskiej Niepodległości” zorganizowanej z okazji 100 rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę oraz 20 rocznicy powstania Samorządu.

Otwarcia wystawy dokonał konsul RP na Węgrzech Marcin Sokołowski, wprowadzenie do tła historycznego wygłosił Endre Máté, a muzycznie grą na skrzypcach ubarwiła autorka grafik Veronika Nyíró.

Uroczystość swą obecnością zaszczylił m.in. Gábor Szentgyörgyvölgyi – przewodniczący Komisji ds. Wyznań, Praw Człowieka i Narodowości Samorządu V dzielnicy, a także Károly Karsai przewodniczący Komisji Prawnej tej dzielnicy oraz prezes PSK im. J. Bema na Węgrzech Korinna Wesolowski. Obecna była licznie zebrana Polonia i węgierscy przyjaciele polskich samorządowców.

Gospodynią spotkania była przewodnicząca SNP V dzielnicy Jadwiga Abrusán, która w swym wystąpieniu podsumowującym 20-letnią pracę samorządu i przypominała jego najważniejsze dokonania.

W 1999 roku staraniem SNP odnowiony został obelisk nagrobny księcia płk. Mieczysława Woronieckiego, w 2002 roku powstał pomnik św. Kingi, zaś w 2009 również na skwerze przy Kościele Śródmiejskim pomnik św. Jadwigi. W 2006 roku za sprawą SNP V Dzielnicy w obecności ambasadorów Polski i Izraela na tablicę „Sprawiedliwych wśród Narodów Świata”

znajdującą się w Parku Wallenberga nieopodal synagogi, trafiło nazwisko Henryka Sławika.

Ważną rolę w działalności samorządu odgrywa współpraca partnerska z Krakowem zapoczątkowana w 2003 roku, a dzięki której rok później dzielnice śródmiejskie Krakowa (I dz.) i Budapesztu (V dz.) podpisały oficjalne umowy o współpracy.

To właśnie dzięki staraniom SNP w V dzielnicy corocznie tutejsza Polonia może oglądać spektakle polskich teatrów np. Teatru Bagatela, Kabaretu Loch Camelot, Baletu „Ardante Sole”, czy – występującego w Budapeszcie w tym roku już po raz jedenasty – krakowskiego Teatru Ludowego.

Jak zaznaczyła w swym wystąpieniu Jadwiga Abrusán na oddzielne podkreślenie zasługuje stała i owocna współpraca SNP V dzielnicy z PSK im. J. Bema polegająca przede wszystkim na organizowaniu wspólnych imprez kulturalnych i obchodów polskich świąt.

Po otwarciu wystawy gości wernisażu zaproszono na uroczyste przyjęcie.

(b.) zdj. Barbara Pál

Október 17-én a Budapest V. kerületi Lengyel Önkormányzat – Lengyelország függetlenségének 100 éves, valamint önkormányzat fennállásának 20 évfordulója alkalmából – szerezzel várta az érdeklődőket Nyíró Veronika „A függetlenség kivívójának arcképcsarnoka” című kiállításának megnyitójára. Az ünnepi esemény házigazdája Jadwiga Ambrusán, az V. kerületi LNÖ elnöke, aki összegezte az önkormányzat 20 éves munká-

ját és emlékeztetett a jelentősebb eseményekre: az önkormányzat kezdeményezésére felújították Mieczysław Woroniecki herceg ezredes sírobelszket, a Belvárosi Főplébániatemplom kertjében felállították szent Kinga és szent Hedvig szobrát, az V. kerületi LNÖ kezdeményezésére a zsinagóga melletti Wallenberg Parkban felvették Henryk Sławik nevét a „Világ nemzetének igazságosai” emléktáblájára. Hangsúlyozta, hogy az önkormányzat életében nagy szerepet játszik a Krakkóval való partner viszony. Az V. kerületi Önkormányzatnak köszönhetően a helyi Polonia több lengyel színház produkcióit is láthatta. Jadwiga Ambrusán beszédében kijelentette, hogy külön említést érdemel az V. kerületi LNÖ és a Bem József LKE közötti együttműködés.

Czy historia Polski może być pasjonująca? – relacja z rodzinnego pikniku historycznego

Myślę, że wielu z nas na hasło „wykład historyczny” lub „spotkanie z historią” może pomyśleć, że to sprawy tylko dla koneserów, studentów historii, fanów zakurzonych książek i starych map – „nie, to nie dla mnie, pachnie nudą”. Jeżeli z plakatu różowi się zapro-

szenie na „rodzinny piknik historyczny” to niewykluczone, że przez myśl nam przemknie, że jednak warto pójść. Jeżeli nawet będzie trochę (przepraszam) nudno i nostalgicznie, to przynajmniej będzie można spotkać znajomych w leniwe niedzielne popołudnie.

Tymczasem było interaktywnie, wesoło, rodzinnie i arcyciekawie!

14 października Budapeszt odwiedziła grupa pasjonatów historii z Fundacji Budzenie Pasji w Krakowie pod silnym dowództwem Macieja Sikorskiego z fantastycznym trzyczęściowym programem „Interaktywne Muzeum Polski 1914-1921” – piknik historyczny i gra rodzinna z widowiskiem muzycznym.

Atrakcyjność tego programu polegała przede wszystkim na jego interaktywnej formule. Organizatorzy pikniku zaproponowali uczestnikom grę rodzinną (autorstwa Macieja Sikorskiego i Łukasza Wróby), w czasie której każda z drużyn, podchodząc do jednego z pięciu stanowisk, tj.: 1. Polacy w armii austro-węgierskiej, 2. Polacy w armii rosyjskiej, 3. Obrona Lwowa w roku 1918, 4. Powstanie Wielkopolskie, 5. wojna polsko-bolszewicka – mogła dosłownie dotknąć historii przymierzając mundur oficera carskiej lub austro-węgierskiej armii, czy też mierząc z karabinu Pierwszej Brygady Legionów Piłsudskiego. A wszystko w formie rodzinnego quizu, gdzie wśród mnóstwa ciekawostek i eksponatów przemierzaliśmy wraz z naszymi Przodkami drogę od zaborów do Niepodległości.

Pytania były słowne, muzyczne, jak i plastyczne. Prawidłowe

odpowiedzi punktowano na specjalnie przygotowanych do tego kartach. Celem było jednak nie tylko zdobycie jak największej liczby punktów, ale przede wszystkim dotknięcie polskiej drogi do Niepodległości – dosłownie i w przenośni.

Każde stanowisko zostało bogato wyposażone w oryginały lub repliki mundurów, broni, przyborów dnia codziennego, zdjęć, dokumentów, map i innych rekwizytów. Przy każdym stanowisku była odpowiednio ubrana w strój historyczny i merytorycznie przygotowana osoba (narrator), która nie tylko oceniała odpowiedzi uczestników gry, ale również dzieliła się wieloma ciekawymi opowieściami i anegdotami.

W ten sposób drużyny krążąc między stanowiskami poznawały okres I wojny światowej oraz czas odzyskiwania przez Polskę niepodległości.

Rywalizacja była zacięta, choć nie brakowało momentów współpracy międzydrużynowej. Ostatecznie nagrodzone zostały

KRÓNKA

dwie drużyny, którym przewodzili Nyitrai Zoltán oraz Szymon Kaczmarek.

Druga część pikniku zatytułowana „Panteon na wybiegu” została poświęcona siedmiu polskim żołnierzom, którzy odegrali istotne role w historii Polski. Byli to: kapral Stanisław Sosabowski – 58 pułk piechoty austro-węgierskiej, Stanisław Ignacy Witkiewicz – sztabkapitan w Lejb-Gwardyjskim Pawłowskim Pułku w armii rosyjskiej, Stefan Stec – pilot w armii austro-węgierskiej, jeden z pierwszych pilotów Wojska Polskiego, brał udział w walkach o Lwów, twórca znaku polskiego lotnictwa wojskowego – biało-czerwonej szachownicy lotniczej, Ignacy Zarugiewicz – ochotnik walczący w wojnie polsko-bolszewickiej w obronie stacji kolejowej Zadwórze, Emil Czech – żołnierz II Korpusu Polskiego gen. Andersa, który odegrał hejnał mariacki na gruzach zajętego klasztoru na Monte Cassino, sierżant Alojzy Trzciński – walczący w obronie Warszawy we wrześniu 1939 roku, chorąży Józef Rauth – żołnierz I Armii Wojska Polskiego, jeden z żołnierzy, którzy przybyli na pomoc Powstaniu Warszawskiemu i przeprawili się na zachodni brzeg Wisły.

Organizatorzy ponownie zadbali, by postacie te zostały przedstawione w sposób żywy, a nawet żywiołowy. Publiczność wzięła udział w oryginalnym pokazie mody wojskowej, przy czym na wybiegu zamiast smutnych i chuderlawych modelek mogliśmy podziwiać dziarskich i męźnych panów, nie tylko spośród organizatorów, ale również uczestników pikniku, którzy ad hoc odważnie wcielili się w role bohaterów.

Ubrani w kompletne wojskowe stroje, przy słowach barwnego historycznego komentarza

Tomasza K. Żurawskiego, paradowali między rzędami zaintrygowanych dzieci i rodziców lub momentami wyśmienicie grali pantomimę, tak jakby tygodniami przygotowywali się do tego występu. Modelami-aktorami byli m.in. Tomasz Ollár, Olivier Hardy, Richárd Kiss i Daniel Haraszti.

Trzecia część pikniku – muzyczna, wdzięcznie dopełniła całość programu. Wielbicielom charakterystycznego głosu Magdy Anioł nie trzeba wiele mówić o wartości i przyjemności słuchania „Pierwszej Brygady”, „Szarej piechoty”, „Marsylianki Wielkopolskiej”, „Ułanów”, „O mój rozmarynie” etc. w wykonaniu tej sławnej chrześcijańskiej artystki. Niezwykłość tego koncertu zawarła się również w całkowicie nowych aranżacjach (autorstwa męża Magdy Anioł, Adama Szewczyka) znanych pieśni patriotycznych, jak również niesamowitej grze Adama Szewczyka na gitarze oraz Ryszarda Waligóry na akordeonie i klawnie.

Anielskie trio skutecznie zachęciło wszystkich do wspólnego śpiewania. Wyposażeni w eleganckie śpiewniki daliśmy się porwać zespołowi w muzyczną podróż po historii. Mam nadzieję, że grupa wyda płytę z tymi aranżacjami i przyjedzie ponownie do Budapesztu na jej promocję.

Uważam, że rodzinny piknik historyczny Fundacji Budzenie Pasji z Krakowa odmienił nasze spojrzenie na historię i jej bohaterów, pokazał, że historia Polski jest pasjonująca, zachęcił nasze dzieci do jej poznawania, a może nawet – co zapewne było celem organizatorów – obudził w nich pasję do zgłębiania ciekawostek historycznych, o których nie pisze się w podręcznikach szkolnych.

W czasie pikniku odbyło się ślubowanie i pasowanie pięciu

pierwszoklasistów SPK przy Ambasadzie RP w Budapeszcie. Po raz pierwszy w historii szkoły do pasowania wykorzystano prawdziwą szablę.

Delektowanie się strawą duchową wymaga wsparcia ciała. Dzięki temu Jolancie Hardejewicz-Hardy za przygotowanie pysznych, zdrowych i dekoracyjnych kanapek oraz napojów chłodzących gorące emocje i rozśpiewane gardła.

Marta Korneluk
(mama Michała z kl. 3 i Janka z kl. 4)

Projekt współfinansowany
w ramach sprawowania opieki
Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
nad Polonią i Polakami za granicą.

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

POMOC
POLAKOM
NA WSCHODZIE

Pisarka Barbara Kosmowska gościem Szkolnego Punktu Konsultacyjnego

Barbara Gawryluk, Agnieszka Steur, Grzegorz Kasdepke, Anna Onichimowska... a ostatnio Barbara Kosmowska. Grono znanych współczesnych pisarzy dla dzieci i młodzieży, przyjaciół naszej szkoły, znowu się powiększyło!

W dniach 24-26 września na zaproszenie Fundacji Rodzice Szkole Polskiej w Szkolnym Punkcie Konsultacyjnym w Budapeszcie gościła Barbara Kosmowska – autorka znanych i cenionych w Polsce i za granicą książek dla dzieci i młodzieży. Przez trzy kolejne dni, w czasie spotkań autorskich, przesympatyczna pani w martenkach i charakterystycznej czapeczce, z niekończącą się życzliwością i cierpliwością, odpowiadała na pytania uczniów.

Młodzi czytelnicy zostali solidnie przygotowani do każdego spotkania. W ramach wcześniejszych zajęć literacko-plastycznych poprowadzonych przez naszych polonistów mieli okazję zapoznać się z twórczością pisarki. Został także rozpisany konkurs plastyczny na okładkę do książki Barbary Kosmowskiej.

Podczas spotkań uczniowie dowiedzieli się wielu ciekawostek na temat warsztatu naszego gościa: na przykład skąd pochodzą niektóre pomysły na bohaterów i tematykę jej książek, kto był pomysłodawcą kowalika z „Dziewczynki z parku”, a nawet jak autorka nazywa i co robi z pracami, które, jej zdaniem, nie były zbyt udane.

Jak sama pisarka stwierdziła, pytania, które pojawiły się w czasie spotkań były bardzo ciekawe, pomysłowe, często zabawne, dowcipne, ale i zaskakujące. Uczniowie wykazali się naprawdę dużą znajomością jej twórczości, co pani Basia przyjęła z wielką radością.

Jedna z uczennic, zabierając głos, rozpoczęła swoją wypowiedź od pięknego podziękowania za niezapomniane chwile wzruszeń i radości, jakich doznała podczas lektury „Pożłacanej rybki”.

Barbara Kosmowska, jako osoba emanuje ciepłem i poczuciem humoru. Podkreśla jednak, że jej twórczość obrazuje cały koloryt życia. W swoich książkach porusza, więc także tematy, o których często trudno mówić: choroba, samotność, odejście.

To właśnie wielka mądrość życiowa, zrozumienie psychiki dziecka i młodego człowieka, o których mogliśmy się przekonać sprawia, że te trudne, ale przecież ważne i potrzebne tematy, tak pięknie ukazane są w twórczości Barbary Kosmowskiej. I właśnie za to pokochali ją nasi uczniowie!

Anna Petrovics

*Projekt współfinansowany
w ramach sprawowania opieki
Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
nad Polonią i Polakami za granicą.*

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

POMOC
POLAKOM
NA WSCHODZIE

Wizyta Minister Edukacji Narodowej Anny Zalewskiej w Szkolnym Punkcie Konsultacyjnym

29 września w Szkolnym Punkcie Konsultacyjnym przy Ambasadzie RP w Budapeszcie gościła polska minister Edukacji Narodowej Anna Zalewska wraz z Sebastianem Kęcikiem, dyrektorem Departamentu Współpracy Międzynarodowej MEN i rzecznikiem prasowym MEN, Anną Ostrowską.

Delegacja ministerialna została przywitana przez Kierownika Szkoły i przedstawicieli Samorządu Szkolnego, a w sposób szczególny przez młodszych uczniów naszej szkoły (członków polonijnego Zespołu Tańca Ludowego „Polonez”), którzy zaprezentowali kilka polskich pieśni ludowych.

Po bardzo wzruszającym występie dzieci, goście – w ramach krótkiego spaceru po szkole – obejrzeli wystawę zdjęć przygotowaną z okazji 45-lecia powstania naszej placówki.

Następnie pani Minister wzięła udział w lekcji języka polskiego.

Zajęcia przebiegły w niezwykle miłej i przyjaznej atmosferze przy pełnej aktywności uczniów i wielkim zaangażowaniu naszego wyjątkowego gościa.

Równie udane okazało się także spotkanie pani Minister z członkami Rady Pedagogicznej, Rady Rodziców i przedstawicielami Ambasady, w tym panem ambasadorem RP prof. Jerzym Snopkiem i opiekunem szkoły z ramienia ambasady, konsulem RP Marcinem Sokołowskim.

Podczas spotkania zaprezentowano najważniejsze obszary działań naszej szkoły, wspomina-

jąc o sukcesach, ale także i problemach, z którymi boryka się SPK w Budapeszcie.

W trakcie rozmowy ze strony przedstawicieli MEN nie tylko pojawiły się słowa podziękowań za dotychczasowe działania naszej placówki, a także bardzo trafne propozycje rozwiązań zaistniałych trudności. Pozostaje więc mieć nadzieję, że uda się je wprowadzić w życie.

W czasie spotkania ku radości wszystkich zebranych pani Minister poinformowała o wprowadzonej do projektu ustawy prawo oświatowe zmianie nazwy Szkolnych Punktów Konsultacyjnych na „polskie szkoły”, która obowiązywać ma od 1 września 2019 roku.

Przyjęto informację z wielkim aplauzem, bowiem oznacza to, iż po wielu latach starań uda się w końcu przywrócić rangę naszych placówek w kształceniu polskich dzieci za granicą.

Na zakończenie tej miłej wizyty udało się także wpleść bardzo słodki akcent. Pani minister inaugurując nasze obchody 45-lecia istnienia szkoły ukroiła pierwszy kawałek jubileuszowego tortu życząc naszej szkole kolejnych równie udanych lat pracy.

Beata Mondovics

25 lat Stowarzyszenia Katolików Polskich na Węgrzech pod wezwaniem św. Wojciecha

W 2018 roku Stowarzyszenie św. Wojciecha obchodziło jubileusz 25-lecia powstania. Historia stowarzyszenia jest ściśle związana z historią Domu i Kościoła Polskiego.

Jednym z głównych celów, jakie wytoczyła sobie organizacja już na samym początku istnienia, było zostanie duchowym i prawnym spadkobiercą przedwojennej polonijnej organizacji „Schronisko Polskie”, które wspierało ks. Dankę przy budowie Kościoła i Domu Polskiego. Warto przypomnieć, że w pracy nad kształtowaniem wspólnoty polskiej natomiast pomagały mu wówczas oddane Siostry Elżbiętki.

Stąd od 1993 roku Stowarzyszenie św. Wojciecha nie mając jeszcze swojej siedziby niestrudzenie zabiegało u władz węgierskich o odzyskanie Domu Polskiego, upaństwowionego w roku 1950.

Dom Polski dla przedwojennej Polonii był religijno-kulturalno-patriotycznym centrum polskości, w którym jednocześnie każdy potrzebujący otrzymywał pomoc.

W latach II wojny światowej Polacy z Kőbánya, oraz zaprzyjaźnieni Węgrzy udzielali tam schronienia polskim uchodźcom.

Dlatego podobne cele przyświecały młodej, polonijnej organizacji: dbanie o język oraz o kulturę polską zakorzenioną w wartościach chrześcijańskich i patriotycznych, umacnianie przyjaźni obu narodów, oraz pomoc drugiemu człowiekowi.

Po sześciu latach starań dzięki pomocy władz polskich, Ambasady RP, władz węgierskich i Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego Dom Polski i Kościół Polski wrócił w ręce Polaków.

Oczywiście w ciągu tych sześciu lat, oprócz pracy nad odzyskaniem nieruchomości, Stowarzyszenie św. Wojciecha intensywnie rozpoczęło pracę na rzecz szerzenia kultury polskiej.

Już w 1994 roku zorganizowało I Dni Polskiej Kultury Chrześcijańskiej, pokazy polskich filmów i teatrów. Nawiązała się dobra współpraca z Instytutem Polskim, który udzielał pomieszczeń i wspólnie organizował niektóre programy. Ponieważ Stowarzyszenie nie miało jeszcze żadnych środków na działalność pierwsze imprezy organizowane były wyłącznie z dotacji prywatnych.

Od początku rozpoczęto nauczanie języka polskiego w sobotniej szkółce. Tam też nauczyciele

i wszyscy członkowie organizacji pracowali społecznie. Zorganizowano pierwsze Wigilie dla samotnych Polaków.

Pierwszymi członkami stowarzyszenia byli nasi rodacy, którzy pamiętali lata przedwojenne na Kőbánya.

Powstały także pierwsze oddziały stowarzyszenia: w Ládbesenyő–Andrástanya oraz Emőd–Istvánmajor. Po zmianach politycznych nasi rodacy pochodzący z Derenku i ich potomkowie mogli już otwarcie mówić o swoim pochodzeniu. Rozpoczęto poszukiwania swoich przodków w Polsce. Polonia zaczęła brać udział w corocznych odpustach w Derenku.

Stowarzyszenie św. Wojciecha organizowało wówczas pomoc charytatywną dla potrzebujących z tamtych regionów.

W tamtych latach dla młodej organizacji ważne były kontakty z Polską, wyjazdy Polonii do grobu swojego patrona w Gnieźnie – św. Wojciecha i wówczas bardzo ożywiona współpraca z polskim Towarzystwem św. Wojciecha.

Stowarzyszenie obrało sobie za patrona świętego, którego historia życia związana była z narodami Środkowej Europy i który poprzez misyjną pracę łączył je z Europą zachodu.

To św. Wojciech – Adalbert już tysiąc lat temu widział, że przyszłość Europy można budować tylko na chrześcijańskich korzeniach. Dlatego po zmianach politycznych w 1989 roku, Papież Jan Paweł II, z okazji rocznicy 1000-lecia śmierci św. Wojciecha biskupa zaprosił do grobu świętego na wspólne świętowanie

KRÓNKA

premierów 7 krajów Środkowej Europy. Na tych uroczystościach nie mogło zabraknąć węgierskiej Polonii i młodego Stowarzyszenia św. Wojciecha. Tylko przykład wspólnych polsko-węgierskich świętych – takich jak: św. Władysław, św. Jadwiga, św. Kinga, bł. Jolanta – umacniał i nadawał właściwy kierunek organizacji.

Od początku stowarzyszenie miało swoje wydawnictwa: rocznik „Bóg i Ojczyzna”, następnie kwartalnik „Quo vadis”, oraz kalendarze polonijne.

Organizacja wstąpiła do Rady Duszpasterskiej Zachodniej Europy, Europejskiej Rady Wspólnot Polonijnych i Rady Polonii Świata oraz nawiązała współpracę z Muzeum Archidiecezjalnym w Krakowie.

Po odzyskaniu Domu Polskiego w 1998 roku, dzięki dotacji Polskiego Senatu poprzez Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” rozpoczęto rozbudowę parafii i Domu Polskiego oraz remont Kościoła. Prace zakończono w 2002 roku, a przed remontem udało się jeszcze zorganizować w Domu Polskim pobyt dzieci powodziń z okolic Wrocławia i Raciborza, a następnie z terenów Ukrainy.

Po uroczystym otwarciu Domu Polskiego, który poświęcił Prymas Polski Józef Glemp rozpoczął się następny etap w życiu Stowarzyszenia św. Wojciecha. Wiele imprez kulturalnych odbywało się już w nowej siedzibie organizacji.

Działalność rozpoczął polonijny Chór św. Kingi, parafialny zespół

„Kleksiki”, a siostry misjonarki z zakonu „Chrystusa Króla” rozpoczęły pracę z małymi dziećmi i powstało sobotnie przedszkole polonijne. Zorganizowano salę komputerową, bibliotekę i Klub Seniora. Dom Polski zaczęli odwiedzać polscy pielgrzymi, rodziny polskie, zaprzyjaźnione zespoły polonijne z całej Europy. To czas rozkwitu pracy organizacji, który trwa do dzisiaj.

Dodać należy także, że odziedziczony po przedwojennych przodkach Dom Polski jest domem całej Polonii, dlatego Stowarzyszenie św. Wojciecha umożliwia innym organizacjom polonijnym, polskim instytucjom, szkołom i samorządom, a także zaprzyjaźnionym Węgrom na organizowanie w nim swoich imprez. Sprzyja to wzajemnemu poznaniu się i integracji środowiska polonijnego.

Dzięki dotacjom państwa węgierskiego dla instytucji polskich przy Samorządzie Ogólnokrajowym rozszerzyła się działalność kulturalna w Domu Polskim poprzez powstanie tam jednego z oddziałów Polskiego Ośrodka Kulturalno-Oświatowego. Wiele imprez organizowanych jest także wspólnie ze stowarzyszeniem św. Wojciecha. Są nimi: pokazy polskich regionów i miast, w których biorą udział polscy i węgierscy burmistrzowie, promocje najnowszych książek i wydawnictw, spotkania z ciekawymi ludźmi i konferencje.

Węgry poprzez pozytywną politykę wobec swoich narodowości dają wielki przykład narodom Europy, jak należy wspierać, szanować kulturę

i historię innych narodów. Tej tolerancji uczył już pierwszy król Węgier – św. Stefan, kształtowany duchowo poprzez św. Wojciecha i św. Gelerta.

Organizowane programy związane są często tematycznie z tematami danego roku. W 2017 obchodziliśmy Rok św. Władysława i Rok Brata Alberta.

W 2018 roku Papież Franciszek zachęca nas do aktywniejszej pracy na rzecz niesienia pomocy potrzebującym, ofiarom wojen i uchodźcom. Pomoc drugiemu człowiekowi stanowi ważną część pracy Stowarzyszenia św. Wojciecha, dlatego noworoczny koncert w styczniu miał charakter charytatywny i poświęcony był zbieraniu pomocy pieniężnej dla dwóch chorych dzieci: Polki i Węgra.

Akcje takie solidaryzują Polonię i zaprzyjaźnionych z nią braci Węgrów. Planowane są dalsze, podobne akcje.

Biorąc to wszystko pod uwagę można śmiało powiedzieć, że przed Stowarzyszeniem stoi jeszcze wiele wyzwań.

Za pracą każdej organizacji stoją ludzie, oni to osobistym zaangażowaniem i oddaniem budują strukturę nowej społeczności.

W ciągu 25 lat niektórzy z członków stowarzyszenia odeszli do wieczności, niektórzy wyjechali. Praca ich pozostawiła jednak owoce.

Opiekę duchową na organizacją sprawują proboszczowie Polskiej Parafii Personalnej, siostry zakonne, którzy są honorowymi członkami stowarzyszenia. Wszystkim należy się wdzięczność.

*Monika Molnárné Sagun
prezes Stowarzyszenia
św. Wojciecha*

Stowarzyszenie Katolików Polskich na Węgrzech
pw św. Wojciecha

Magyarországi Lengyel Katolikusok
Szt. Adalbert Egyesülete

Naukowo-edukacyjna wycieczka do Rabki-Zdroju Stołecznego Samorządu Polskiego

Nie zawsze powiedzenie „od przybytku głowa nie boli” jest słuszne. I tak było w przypadku tegorocznej wycieczki zorganizowanej przez Stołeczny Samorząd Polski do Rabki Zdroju w dniach od 20 do 23 października. W tym samym bowiem czasie odbywała się polonijna pielgrzymka do Częstochowy oraz wycieczka Polskiego Stowarzyszenia Kulturalnego im. Józefa Bema do Krakowa i Warszawy z okazji stulecia odzyskania niepodległości Polski. Dobrze, że przynajmniej Polski Ośrodek Kulturalno-Oświatowy i Stowarzyszenie Katolików Polskich p.w. św. Wojciecha przesunął planowany wyjazd integracyjno-edukacyjny śladami polsko-węgierskiej historii z okazji 100-lecia odzyskania Niepodległości do Przemyśla, Lwowa i Kalwarii Paławskiej na początek grudnia.

Tradycją bowiem od 2015 roku, kiedy przewodniczącą Stołecznego Samorządu Polskiego została dr Dorota Várnai, jest organizowanie w październiku naukowo-edukacyjnego wyjazdu do Polski południowej dla studentów polonistyki i pracowników naukowych głównie z ELTE oraz przedstawicieli Polonii i zaprzyjaźnionych Węgrów. Dotychczas były to wyjazdy do Białki Tatrzańskiej,

z okolic której na początku XVIII wieku przybyli na Węgry polscy górale ze Spisza i Podhala, aby się osiedlić w opuszczonej już dzisiaj wsi Derenk w komitacie Borsod-Abaúj-Zemplén. A ponieważ w ciągu ostatnich dwóch lat Samorząd organizował bardzo udane i cieszące się dużym powodzeniem letnie kolonie dla dzieciaków w Rabce-Zdroju radni Samorządu zdecydowali, że czas najwyższy zmienić Białkę właśnie na Rabkę, tym bardziej, że na początku lata w siedzibie Samorządu i na polonistycie na ELTE gościła z bardzo ciekawym odczytem dr Katarzyna Ceklarz, wykładowca z Podhalańskiej Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nowym Targu, która będąc również przewodnikiem obiecała oprowadzić naszą grupę po Rabce. Czyż mogliśmy nie skorzystać z tak intratnej propozycji?

I dzięki temu naukowo-edukacyjny wyjazd doszedł do skutku. Mimo obaw trwających niemal do ostatniej chwili, że nie zbierze się grupa, dla której zamówiony był już znacznie wcześniej duży autokar, zgłosiło się ponad czterdzieści osób – studentów, pracowników naukowych z ELTE oraz Uniwersytetu Katolickiego im. Pétera Pázmánya, członków Polonii m.in. z chóru św. Kingi, naszych przyjaciół węgierskich i dużej grupy polsko-węgierskiej sprowadzonej przez byłą przewodniczącą Samorządu Stołecznego i przewodniczącą Samorządu XVIII dzielnicy, Kasię Balogh. Niestety, z przyczyn rodzinnych dr Dorota Várnai nie mogła wziąć udziału w wycieczce, którą tak dobrze zorganizowała, ale znakomicie jak zwykle reprezentowała ją Hania Hasznos Biróné, pełniąc funkcję nie tylko pilota, przewodnika, a także

czasami tłumacza, chociaż na węgierski wyręczał ją Péter Petrovics, pracownik naukowy na ELTE. W grupie mieliśmy i bardzo małych uczestników zaledwie 5-miesięcznego Davida i niespełna trzyletnią, pełną wdzięku Viktorię – wnuki Kasi Balogh, którymi znakomicie opiekowali się nie tylko rodzice, babcia ale i ich przyjaciele. Już na miejscu do naszej grupy dołączyli członkowie Samorządu Polskiego z Szolnoku. Dzięki temu było naprawdę super.

W drodze do Rabki-Zdroju zwiedziliśmy najpierw Stary Sącz z jego bardzo cennym zabytkiem, kościołem i klasztorem Klarysek, ufundowanym w 1208 roku przez księżnę Kingę, którą św. Jan Paweł II kanonizował 16 czerwca 1999 roku podczas swojej pielgrzymki do Polski w uroczystej Mszy świętej właśnie w Starym Sączu. W Rabce-Zdroju zamieszkaliśmy w eleganckim „Domu Wypoczynkowym Ela” gdzie chętni mogli, a było ich wielu, korzystać również z basenu.

W niedzielę natomiast, kiedy w całej Polsce odbywały się wybory samorządowe, Kasia Ceklarz zgodnie ze swą obietnicą i mimo deszczowej pogody zabrała nas na kilkugodzinne zwiedzanie Rabki-Zdroju, która przede wszystkim nam starszym przedstawicielkom Polonii kojarzyła się z sanatorium dla dzieci z chorobami płucnymi. Pamiętam jeszcze z dzieciństwa, jak zazdrościliśmy tym naszym koleżankom i kolegom, którzy mieli to „szczęście” wyjechać do takiego sanatorium. Nieważna była choroba, liczył się tylko sam pobyt w Rabce.

A w ostatnich dwóch latach, kiedy nasze dzieci polonijne przebywały

KRÓNİKA

tu na letnich koloniach, chęć przyjazdu do Rabki-Zdroju, jeszcze bardziej wzrosła. Na miejscu okazało się, że słusznie, bo Rabka ze swoim klimatem to nie tylko śliczne miasteczko uzdrowiskowe, ale i pełne wspa-
niałych zabytków. Zwiedziliśmy stary, pochodzący z 1606 roku, drewniany kościół pw. św. Marii Magdaleny, obecnie pełniący funkcję muzeum im. Władysława Orkana ze zbiorami etnograficznymi z okolic Rabki. W XVIII wieku do kościoła dobudowana została masywna wieża i wieżyczka na sygnaturkę. Wewnątrz zbudowane sklepienie kolebkowe i chór muzyczny. Polichromię wnętrz wykonał miejscowy proboszcz i malarz, ks. Andrzej Antalkiewicz. Najcenniejszym zabytkiem jest tu neobarokowy ołtarz główny. Przy jego północnej stronie umieszczony został XV-wieczny obraz Matki Bożej z Dzieciątkiem. Poza ołtarzem bardzo cennymi zabytkami są rokokowe ołtarze boczne, XVIII-wieczny chór muzyczny i prospekt organowy. W zachodniej ścianie nawy pomiędzy belkami zrębu zobaczyliśmy ludzkie zęby, umieszczone tam przez górali, by wyprosić wstawiennictwo św. Apolonii, patronki od bólu zęba. Na zewnętrznej ścianie prezbiterium w Ogrójcu znajdują się współczesne rzeźby św. Wojciecha, św. Wendelina oraz Chrystusa Dobrego pasterza z rysami twarzy papieża Jana Pawła II.

W obrębie terenu przykościelnego jest też kilka nagrobków z dawnego cmentarza oraz rzeźba przedstawiająca patrona tego rabczańskiego muzeum i piewę Gorców – Władysława Orkana. Kościółek ten aż do roku 1908, dopóki nie wybudowano nowego dużego kościoła, był świątynią parafialną,

Przewodniczka zaprowadziła nas również do parku zdrojowego,

gdzie mogliśmy skorzystać, chociaż przez chwilę z tężni solankowej, poprobować tutejszej leczniczej wody albo zdrowotnych soków. A potem jeszcze pokłoniliśmy się twórcy uzdrowiska, Julianowi Zubrzyckiemu. Od niej dowiedzieliśmy się też, że herb Rabki, przedstawiający połowę słońca i połowę uśmiechniętej twarzy dziecka, co jest nawiązaniem do charakteru Rabki i jej misji zaprojektował rabczański artysta – Jerzy Kolecki. W 1996 roku, w trakcie Światowego Zlotu Kawalerów Orderu Uśmiechu, Rabka otrzymała tytuł „Miasto Dzieci Świata”.

Ponieważ wieczorem po kolacji zaplanowany był wieczór rozrywkowy z występem góralskiego zespołu, wszyscy uczestnicy naszej grupy mogli sobie wypełnić czas wolny jak chcieli. Jedni udali się do Rabkolandu, inni na Mszę świętą, a jeszcze inni na odpoczynek. Czteroosobowa kapela „Jeden łogień” pod przewodnictwem Tomka Janika i Dariusza Krzysztofa świetnie nas zabawiła. Ci, którzy byli w stanie, szli do tańca, a wszyscy, nie tylko przedstawiciele Polonii, chętnie włączali się z wielkim powodzeniem do śpiewu popularnych polskich piosenek ludowych.

W poniedziałek 22 października pojechaliśmy do Zakopanego, zupełnie zawiądnętego przez Węgrów. Pogoda była piękna, prawdziwe „babie lato”. Czasu mieliśmy sporo, więc każdy mógł zrobić zakupy, z czego chyba najbardziej zadowoleni byli miejscowi kupcy.

We wtorek, dniu Narodowego Święta Węgier, w drodze powrotnej do Budapesztu zatrzymaliśmy się w Orawce, aby zwiedzić znajdujący się tutaj piękny drewniany zabytkowy kościółek Św. Jana Chrzyciela, który zaczęto budować jeszcze w 1650 roku,

a w 1728 roku dobudowana kamienną kaplicę. Nie chcę się tutaj zagłębiać w bardzo ciekawą historię kościoła, tak bardzo związanego z Węgrami. Jest to bowiem jedyny w dolinie Karpat kościół, w którym na początku XVIII wieku namalowano 52 obrazy świętych węgierskich, a obecnie z powodu późniejszych przemalowań zostało 49.

Kościół ten jest prawdziwą perełką, koniecznie zatem trzeba go zwiedzić i cieszyć się, że nam się to udało, zwłaszcza że niektórzy węgierscy uczestnicy naszej grupy byli tu po raz pierwszy. W imieniu wszystkich uczestników wycieczki dziękujemy organizatorom. Była ona kolejnym krokiem naukowo-edukacyjnym i skalającym historię naszych dwóch narodów.

Alicja Nagy
zdj. Hanna Biró

A Magyar–Lengyel Baráti Kulturális Egyesület tagjai Győrbe és Pannonhalmára látogattak

A „Lengyel emlékek magyar földön” című program ciklus keretében, szeptember 28-30 között, a Békéscsaba Megyei Jogú Város Lengyel Nemzetiségi Önkormányzata tanulmányi utat szervezett Győrbe a Magyar–Lengyel Baráti Kulturális Egyesület tagjai részére.

Első napon, utunk a Győri Nemzeti Színházba vezetett, amely a II. János Pál pápa téren található, itt fejet hajtottunk Lech Kaczyński, a 2010-ben repülőgép szerencsétlenségben Smoleńsk térségében elhunyt volt lengyel államfő emléktáblája előtt, majd rövid belvárosi séta után találkoztunk a győri Polónia tagjaival.

A Győri lengyelség székhelyén a Sobieski Egyesület és a békéscsabai Magyar–Lengyel Baráti Kulturális Egyesület kölcsönös bemutatkozását és tapasztalatcseréjét követően, lengyel–magyar dalok éneklése közepette – remek hangulatban záródott a baráti találkozó!

Szombaton kilátogattunk és koszorút helyeztünk el a Győr újvárosi temetőben, ahol 45 lengyel katona nyugszik, akiket 1940-44 között helyeztek örök nyugalomra.

A Bem téren négy lengyel emlékhelyet látogattunk meg. Koszorút helyeztünk el a Magyar–Lengyel Barátság Emlékműnél, amelyet 2006 márciusában leplezett le a két állam elnöke és azóta hivatalosan is március 23-a a lengyel–magyar barátság napja, valamint a Lengyel Katonák Emlékszobránál helyeztünk el virágokat. Felkerestük Bem József emléktábláját és a Lech Kaczyński, emlékét őrző Tölgyfalevelet. Tiszteletünket tettük a karmelita templomban a szentté avatott Rafal Kalinowski, karmelita szerzetes emléktáblájánál, aki Győrben végezte tanulmányait. A nap során további emlékhelyeket kerestünk fel, megemlékeztünk Jan Sobieski királyról, aki részt vett Győr felszabadításában.

Vasárnap Pannonhalmára látogattunk, ahol 1996-ban II. János Pál pápa Bencés Főapátságon misét celebrált.

Az utazás során a résztvevők új élményekkel és tapasztalatokkal tértek haza.

Köszönjük Sobieski Lengyel Kulturális Egyesületnek és a Győri Lengyel Önkormányzatnak az együttműködését a program megvalósításában.

*Leszko Małgorzata
fénykép: Magyar–Lengyel Baráti
Kulturális Egyesület*

W dniach od 28 do 30 września członkowie Stowarzyszenia Przyjaźni Węgiersko-Polskiej z Békéscsaba odwiedzili Győr i Pannonhalmę. Obejrzeli miejsca związane z Polakami i polską historią oraz spotkali się z Polonami mieszkającymi w Győr

Robimy Rewolucję 3.0

24 października Polski Instytut Badawczy i Muzeum już po raz trzeci zorganizował interdyscyplinarne spotkanie „Robimy Rewolucję”. Tegoroczna edycja, tak samo jak ta w zeszłym roku, przyjęła formę panelowej dyskusji, w której wzięli udział wybitni ludzie sztuki i nauki. Punktem wyjścia były wydarzenia 1956 roku, jednak rozmowy dotyczyły również innych ważnych momentów w powojennej historii Polski i Węgier.

Publiczność, składająca się z polsko-węgierskiej młodzieży i studentów, a także z przedstawicieli Polonii węgierskiej, wzięła udział w czterech panelach, podczas których poruszonych zostało wiele tematów powiązanych ze współczesną historią, ale nie zawsze mówiących o niej wprost. Ukazano również jak wyglądała Polska i Węgry w ważnych momentach historii powojennej obu państw.

Drugi panel – „Wydarzenia z 1968 roku i ich wpływ na losy obu krajów”, poprowadził István Balázs (PIBM, ELTE). W rozmowie z dr Eszter Zsófiá Tóth (historykiem Veritas) oraz dr Stanisławem Górką (filozofem i wykładowcą UJ) pokazali szerszą perspektywę wydarzeń 1968 roku w całej Europie.

W trzecim panelu – „Polska i węgierska sztuka filmowa o przełomowych momentach w najnowszej historii”, poprowadzonym przez Annę Szczęsnowicz, uczestniczyli Małgorzata Takács (Instytutu Polski w Budapeszcie) oraz dr Gábor Gelencsér (filmoznawca i wykładowca ELTE). Paneliści nie tylko przybliżyli polską i węgierską kinematografię powojenną, ale także opowiedzieli o ważniejszych wydarzeniach w historii obu państw, które zostały zobrazowane na filmowych rolkach.

spotkania pozwoliły spojrzeć na szeroko pojętą historię Polski i Węgier w ciekawy i zupełnie nowy sposób.

Standardowe wykłady zostały zamienione na mniej zobowiązującą formę dyskusji panelowych, w których może uczestniczyć aktywnie publiczność.

Interdyscyplinarność tematów podejmowanych podczas „Robimy Rewolucję”, jak również różnorodność zapraszanych gości (naukowcy, uczestnicy omawianych wydarzeń, artyści, politycy, dziennikarze etc. z Polski i Węgier) pozwala w holistyczny sposób poznać współczesną historię naszych państw.

Anna Szczęsnowicz

W pierwszym panelu – „1956 rok i późniejsze przełomowe wydarzenia w literaturze polskiej i węgierskiej”, który poprowadził József Virágh (wicedyrektor PIBM) wzięli udział prof. Jerzy Snopek (historyk literatury, tłumacz, ambasador RP na Węgrzech), i także prof. István Kovács (historyk i literaturoznawca). Paneliści w niezwykle ciekawy sposób pokazali wpływ rewolucji na wiele dzieł literackich, cytując przy okazji literaturę poświęconą wydarzeniom 1956 roku.

Czwarty, ostatni panel – „Fale emigracji z Polski i Węgier w punktach zwrotnych XX wieku” moderowany przez Piotra Piętkę (dyrektora PIBM) skupił się na emigracji, jej przyczynach i skutkach w obu państwach. Panelistami byli Gusztáv D. Kecskés (Węgierska Akademia Nauk) i dr Robert Rajczyk (PIBM, UŚ).

„Robimy Rewolucję” co roku odbywa się w okolicach rocznicy Rewolucji 1956. Dotychczasowe

1 grudnia do PSK im. Józefa Bema (Bp V., Nádor u. 34) o godz. 16.00 zawita św. Mikołaj. December 1-én 16.00-kor a Bem Egyesületbe

ellátogat (Bp V., Nádor u. 34.) a Mikulás.

W dniach 1-2 grudnia w budapeszteńskim Instytucie Polskim odbywał się będzie kiermasz świąteczny.

December 1-én és 2-án ünnepi vásár lesz a budapesti Lengyel Intézetnél.

W dniach od 1-19 grudnia w Ogólnokrajowej Szkole Polskiej na Węgrzech trwa akcja charytatywna przed Bożym Narodzeniem pod hasłem „Szlachetna paczka”. December 1-től 19-ig a Lengyel Nyelvoktató Nemzetiségi Iskolában „Szlachetna paczka” (Jótekonysági csomag) címmel jótekonysági akció lesz.

2 grudnia w Kościele Polskim mszą świętą o godz. 10.30 rozpoczyna się Adwent. W Kościele katolickim to okres poprzedzający Boże Narodzenie. Trwa on pomiędzy czwartą niedzielą przed Bożym Narodzeniem a 24 grudnia.

December 2-án a 10.30-as szentmisével a budapesti Lengyel Templomban elkezdődik az Advent, amely a katolikus egyházban a Karácsonyt megelőző időszak, amely a Karácsonyt megelőző 4. vasárnaptól december 24-ig tart.

2 grudnia (o godzinie 11.45) Stowarzyszenie Katolików Polskich p.w. św. Wojciecha zaprasza do Domu Polskiego na spotkanie

ze świętym Mikołajem.

December 2-án (11.45 órákor) a Lengyel Házba vár minden érdeklődőt a Szent Adalbert Egyesület, ahol találkozni lehet a Mikulással.

7 grudnia Samorząd Polski w Nyíregyháza w tamtejszym Hotelu Korona organizuje spotkanie jubileuszowe z okazji

20-lecia powstania tego samorządu, które połączone będzie z tradycyjnym wieczorem wigilijnym. Jednocześnie Polonia z Nyíregyháza uczci ponowny wybór na funkcję prezydenta miasta bratniego miasta Rzeszowa Tadeusza Ferenc, który od czterech kadencji służy Rzeszowianinom i jest wybitnym przyjacielem Polonii w Nyíregyháza. W spotkaniu uczestniczyła będzie też kapela podwórkowa „Wysoczenie”.

December 7-én a Nyíregyházi Lengyel Önkormányzat a Hotel Koronában jubileumi találkozóztart az önkormányzat fennállásának 20 éves évfordulója alkalmából, amely karácsonyi ünnepséggel lesz egybekötve. A nyíregyházi lengyelség egyben megünnepeli Tadeusz Ferenc rzeszói polgármester újjáváltását, aki négy ciklus óta szolgálja Nyíregyháza testvérvárosának a lakosságát és kiváló barátja a nyíregyházi lengyelségnek. Az ünnepi találkozó részt vesz a „Wysoczenie” együttes is.

7 grudnia polonijne spotkanie opłatkowe organizuje Samorząd Narodowości Polskiej i Oddział PSK im. J. Bema w Tata.

December 7-én osztatörési találkozóztart a Tatai LNÖ és a Bem J. LKE részlege Tatán.

7 grudnia w budapeszteńskim Kościele Polskim w pierwszy piątek miesiąca, o godz. 17.00 spowiedź, o godz. 18.00 msza święta.

December 7-én a budapesti Lengyel Templomban első péntek lesz – 17.00-kor gyónási lehetőség van, 18.00-kor szentmise lesz.

W dniach 7 i 8 grudnia w Ogólnokrajowej Szkole Polskiej na Węgrzech odbywały się będą egzaminy ECL z języka polskiego.

December 7-én és 8-án ECL vizsgák lesznek a Lengyel Nyelvoktató Nemzetiségi Iskolában.

8 grudnia obchodzimy Uroczystość Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny. W budapeszteńskim Kościele Polskim – roraty z lampionami o godz. 7.00 rano, a później śniadanie.

MI LESZ?

December 8-án ünnepeljük Szűz Máris szeplőtelen fogantatását. Reggel 7.00-kor lampionos rorate, később reggeli lesz.

8 grudnia polonijne spotkanie opłatkowe organizuje Samorząd Narodowości Polskiej w Szolnoku. December 8-án ostyatorési találkozót

szervez a Szolnoki Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat.

9 grudnia w sali teatralnej w siedzibie Stołecznego Samorządu Polskiego (Bp V dzielnica Akadémia utca 1)

o godz. 16.00 rozpocznie się ogólnopolonijne spotkanie opłatkowe organizowane przez Stołeczny Samorząd Polski i PSK im. Józefa Bema.

December 9-én a Fővárosi Lengyel Önkormányzat színházteremben (Bp V. Akadémia utca 1) 16.00-kor összlengyelségi ostyatorő találkozót rendez a Fővárosi Lengyel Önkormányzat és a Bem Lengyel Kulturális Egyesület.

9 grudnia o godzinie 11.45 Oddział POKO przy ul. Óhegy 11 zaprasza do budapeszteńskiego Domu Polskiego na wernisaz adwentowej wystawy malarstwa Gabrieli Łyko.

December 9-én 11.45-kor az LKK Óhegy utca 11. alatti részlege szeretettel várja az érdeklődőket a Lengyel Házba, ahol megnyitják Gabriela Łyko festőművészeti kiállítását.

10 grudnia z okazji 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości w cyklu filmowym

„Niepodległa. Polska historia na ekranie” Instytut Polski wraz z Narodowym Kinoteatrem Urania w Budapeszcie o godz. 18.30 wyświetli film „Czarny Czwartek. Janek Wiśniewski padł”. Film prezentowany jest w języku polskim z napisami w języku węgierskim.

December 10-én 18.30-kor – Lengyelország függetlenségének 100 éves évfordulója alkalmából – a budapesti Uránia Filmszínházban „A Független. Lengyelország történelme képernyőn” című ciklus keretében levetítésre kerül a „Fekete csütörtök. Janek Wiśniewski elesett” című film, amelyet lengyel nyelven, magyar felirattal lehet megtekinteni.

10 grudnia obchodzony będzie w Békéscsabie Dzień Narodowości, podczas którego tamtejszy Samorząd Narodowości Polskiej wyróżni osoby odznaczające się dużą aktywnością w pracach Stowarzyszeniu.

December 10-én Nemzetiségi Napot tartanak Békéscsabán, mely során az ottani lengyel önkormányzat kitünteti azokat a személyeket, akik az itteni közösségben kiemelkedően tevékenykednek.

13 grudnia w czwartek Dzień Fatimski. Msza święta w Kościele Polskim w Budapeszcie rozpocznie się o godz. 17.00.

December 13-án csütörtökön Fatimai Nap lesz. A budapesti Lengyel Templomban 17.00-kor lesz szentmise.

W dniach 14-16 grudnia w Kościele Polskim w Budapeszcie odbywały się będą Rekolacje Adwentowe (piątek godz. 18.00, sobota godz. 18.00, niedziela godz. 10.30), które wygłosi ks. dr Bogdan Piwowarczyk z Niemiec.

December 14 és 16 között a budapesti Lengyel Templomban adventi lelkigyakorlatokat tartanak (péntek 18.00-kor, szombat 18.00-kor, vasárnap 10.30-kor), amelyeket a Németországból érkezett dr. Bogdan Piwowarczyk atya tart.

15 grudnia tradycyjne polonijne spotkanie opłatkowe organizuje Klub Polonia z Székesfehérvár.

December 15-én hagyományos ostyatorési találkozó lesz Székesfehérváron, amelyet az ottani Klub Polonia szervez.

15 grudnia spotkanie opłatkowe odbędzie się w Ogólnokrajowej Szkole Polskiej na Węgrzech.

December 15-én ostyatorési találkozó lesz a Lengyel Nyelvoktató Nemzetiségi Iskolában

2018.09.13-12.17.

A PRÁGAI
LENGYELORSZÁG
FÜGGETLENSÉGE
HISZÁRÁK KÉPZŐK
STÁLIAK TUDOMÁNYAI
JÓTT LETT.

16 grudnia tradycyjny Wieczór Wigilijny organizuje SPWP w Békéscsaba. December 16-án hagyományos karácsonyi előesti estét szervez a Békéscsabai Lengyel-Magyar Baráti Kulturális Egyesület.

17 grudnia z okazji 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości w cyklu filmowym „Niepodległa. Polska historia na ekranie” Instytut Polski wraz z Narodowym Kinoteatrem Urania w Budapeszcie o godz. 18.30 wyświetli film „Zimna wojna” zrealizowany w językach polskim, francuskim, niemieckim, chorwackim, włoskim, rosyjskim z napisami w języku węgierskim. December 17-én 18.30-kor – Lengyelország függetlenségének 100 éves évfordulója alkalmából – a budapesti Uránia Filmszínházban „A Független. Lengyelország történelme képernyőn” című ciklus keretében levetítésre kerül a „Hidegháború” című film, amelyet lengyel, francia, német, horvát, olasz és orosz nyelven, magyar felirattal lehet megtekinteni.

Uwaga: Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za zmiany dokonywane w w/w programach.

Figyelem! A szerkesztőség a programok változásáért nem vállal felelősséget.

19 grudnia o godz. 13.00 w Domu Polskim w Budapeszcie rozpocznie się Wigilia dla seniorów, na którą zaprasza Stowarzyszenie p.w. św. Wojciecha i Oddział POKO przy ul. Óhegy 11 i Proboszcz Polskiej Parafii Personalnej na Węgrzech.

December 19-én 13.00-kor a Lengyel Házban lesz a szeniorok karácsonya, amelyre szeretettel várja az érdeklődőket a Szent Adalbert Egyesület, az Óhegy utca 11. alatti LKK részleg és a Lengyel Perszonális Plébánia Plébánosa.

22 grudnia (sobota) w budapeszteńskim Kościele Polskim odbędą Roraty z lampionami (godz. 7.00 rano), a później śniadanie. December 22-én (szombaton) a budapesti Lengyel Templomban reggel 7-kor rorate mise, utána pedig reggeli lesz.

13 stycznia odbędzie się kwesta na rzecz Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy szczegóły na stronie FB: WOSP Budapeszt Január 13-án jótékonyági pénzugyűjtés lesz a Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy lengyel alapítván javára. Részletek FB oldalon: WOSP Budapeszt

(b.)

Porządek mszy świętych w Kościele Polskim w Budapeszcie w okresie świąt Bożego Narodzenia:
A karácsonyi ünnepek idején a következők szerint alakul a miserend:

24 grudnia – *poniedziałek* – Wigilia – Msza Święta Pasterska o godz. 24.00.

December 24-én – *hétfőn* – Karácsony szentestén éjféli mise lesz.

25 grudnia – *wtorek* – Uroczystość Narodzenia Pańskiego Msze Święte o godz. 9.00, 10.30 i 18.00

December 25-én – *kedden* – Karácsony ünnepén – Krisztus Urunk születésének ünnepén 9.00-kor, 10.30-kor és 18.00-kor lesznek a szentmisék.

26 grudnia – *środa* – św. Szczepana, drugi dzień Uroczystości Narodzenia Pańskiego – Msze Święte o godz. 9.00 i 10.30, (nie ma mszy o godz. 18.00!).

December 26-án – *szerdán* – Szent István vértanú, Karácsony másnapja ünnepén 9.00-kor és 10.30-kor lesznek a szentmisék (18.00-kor nem lesz mise!)

30 grudnia – *niedziela* – Święto Świętej Rodziny – Msze Święte o godz. 9.00, 10.30 i 18.00.

December 30-án – *vasárnap* – Szent Család vasárnapja lesz - 9.00-kor, 10.30-kor és 18.00-kor lesznek a szentmisék.

31 grudnia – *poniedziałek* – dziękujemy za stary rok i prosimy o błogosławieństwo na nowy podczas Mszy Świętej o godz. 18.00

December 31-én – *hétfőn* 18.00-kor – hálát adunk az elmúlt esztendőért és Isten áldását kérjük az Új Esztendőre

polonia węgierska

Pismo Ogólnokrajowego
Samorządu Polskiego
z kwartalnym
dodatkiem GŁOS POLONII

Az Országos Lengyel
Nemzetiségi Önkormányzat
lapja a GŁOS POLONII
negyedévi mellékletével

Odpowiedzialny wydawca / Felelős kiadó:
Országos Lengyel Önkormányzat Hivatala

Redaktor naczelny / Főszerkesztő &
Redaktor graficzny / Grafikai szerkesztő:
Katarzyna Desbordes-Korcsev
k.nick@gmx.net

Tłumaczenie / Fordítás:
Boka Endre

Redakcja / Szerkesztőség:
1102 Budapest, Állomás u. 10.,
tel.: +36 1 2613479, e-mail: k.nick@gmx.net

Drukarnia / Nyomda:
Croatica Nonprofit Kft.

Edycja online / Online kiadás:
www.polonia.hu

HU ISSN: 1417-5924

O ile nie zaznaczono inaczej, wykorzystano zdjęcia autorów tekstów.
Jelen számban, amennyiben nem jelöltük másképp,
a szövegek szerzőinek fényképeit használtuk fel.

Przedsięwzięcie jest współfinansowane przez Stowarzyszenie Wspólnota Polska ze środków otrzymanych od Kancelarii Senatu w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą.

Projekt realizowany w każdym miesiącu ze środków budżetu centralnego Węgier. / Az újság kiadásá Magyarországi központi költségvetésének havi támogatásával készül.

Prenumerata PW i GP A PW és a GP előfizetése

Roczna prenumerata miesięcznika „Polonia Węgierska” (12 numerów) i jego kwartalnego dodatku „Głos Polonii” (4 numery) na rok 2018 wynosi dla prenumeratorów: A „Polonia Węgierska” havilap éves előfizetése (12 szám) és negyedéves melléklete, a „Głos Polonii” (4 szám) 2017. évre:

- indywidualnych (1 egzemplarz) – 4.000 HUF/rok
- zbiorowych (5 egzemplarzy) – 20.000 HUF/rok

Płatność: przelew na konto.

Előfizetés módja: banki átutalás.

Przyjmujemy również zamówienia na numery wcześniejsze - można je zgłaszać na analogicznych warunkach.

Vállaljuk a korábbi számokra vonatkozó rendelések teljesítését – azonos feltételek mellett.

Redakcja z wdzięcznością przyjmuje także większe sumy wpłat prenumeraty od osób oraz instytucji i samorządów, jeżeli ich stan finansowy to umożliwia. Wsparcie finansowe prosimy przekazywać na konto K&H:10400157-00026536-00000004. W rubryce „Közlemény” prosimy wpisać „Lapkiadás támogatás” (wsparcie dla pisma). A szerkesztőség hálásan elfogad nagyobb előfizetői összegeket is, úgy magánszemélyektől, mint intézményektől, ha ezt pénzügyi helyzetük lehetővé teszi.

WAŻNE ADRESY

Ogólnokrajowy Samorząd Polski na Węgrzech

Országos Lengyel Önkormányzat

1102 Budapest, Állomás u. 10.
tel.: +36 1 261-17-98

olko@polonia.hu

Polski Ośrodek Kulturalno-Oświatowy

Lengyel Közművelődési Központ

1102 Budapest, Állomás u. 10.
tel.: +36 1 261-17-98

adalbert@dombudapest.com

Ogólnokrajowa Szkoła Polska na Węgrzech

Lengyel Nyelvoktató Nemzetiségi Iskola

1102 Budapest, Állomás u. 10.
tel.: +36 1 261-27-48

szkolpol@polonia.hu

Polski Instytut Badawczy i Muzeum

Lengyel Kutatóintézet és Múzeum

1102 Budapest, Állomás u. 10.
tel.: +36 1 260-80-23

muzeum@polonia.hu

Stołeczny Samorząd Polski

Fővárosi Lengyel Önkormányzat

1054 Budapest, Akadémia u. 1-3.
tel.: +36 1 332-19-79

flko@t-online.hu

Polskie Stowarzyszenie Kulturalne im. J. Bema na Węgrzech

Magyarországi „Bem József” Lengyel Kulturális Egyesület

1051 Budapest, Nádor u. 34. II. p.
tel.: +36 1 311-02-16
www.bem.hu

bem@bem.hu

Stowarzyszenie Katolików Polskich na Węgrzech pw. św. Wojciecha Dom Polski im. Jana Pawła II

Magyarországi Lengyel Katolikusok Szt. Adalbert Egyesülete

1103 Budapest, Óhegy u. 11.
tel.: +36 1 262-69-08

www.dombudapest.com adalbert@dombudapest.com

Stowarzyszenie Kulturalne Użyteczności Publicznej Polonia Nova

Polonia Nova Közhaszni Kulturális Egyesület

1061 Budapest, Jókai tér 1/2.
www.polonianova.hu

biuro@polonianova.hu

Szkolny Punkt Konsultacyjny – Szkoła Polska przy Ambasadzie RP

A Lengyel Nagykövetség mellett működő Lengyel Iskola

1025 Budapest, Törökvesz út 15.
tel.: +36 1 326-83-06
tel.: +36 70 701-38-47

polish_school@gazeta.pl

Polska Parafia Personalna na Węgrzech

Lengyel Perszonális Plébánia

1103 Budapest, Óhegy u. 11.
tel.: +36 1 431-84-13

www.parafiabudapest.republika.pl plebaniapl@onet.eu

Ambasada Polska w Budapeszcie

Lengyel Köztársaság Budapesti Nagykövetsége

1068 Budapest, Városligeti fasor 16.
tel.: +36 1 413-82-00
www.budapest.polemb.net budapest.amb.sekretariat@msz.gov.pl

Referat Konsularny Ambasady RP

A Lengyel Köztársaság Nagykövetsége Konzuli Osztálya

1068 Budapest, Városligeti fasor 16.
tel.: +36 1 413-82-08
www.budapest.polemb.net

budapest.amb.wk@msz.gov.pl

Instytut Polski w Budapeszcie

Lengyel Intézet

1065 Budapest, Nagymező u. 15.
tel.: +36 1 311-58-56
www.polinst.hu

info@polinst.hu

biblioteka@polinst.hu

Polonijna strona internetowa:
www.polonia.hu

Program radiowy w języku polskim:

Magazyn Polski – emisja w soboty, godz. 13.30
MR4 (fale średnie 873 kHz) i ze strony www.mediaklikk.hu
Redakcja Polska MTVA.
1037 Budapest, Kunigunda útja 64.

FONTOS CÍMEK

polonia
węgierska

